Ο παντοδύναμος και ο Μεγαλοδύναμος (Παντελής Μπουκάλας)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 18 Ιανουαρίου, 2006

"*Ενας πολιτικός ηγεμόνας που θεωρεί αναλώσιμους λαούς ολόκληρους, λαούς «παρίες», σύμφωνα με την ισχύουσα πλανηταρχική ορολογία, οι οποίοι ζουν σε «κακοποιά κράτη». Ο κυνισμός τού μόνου Υπερδύναμου, άραγε, που αισθάνεται ότι δεν έχει να δώσει λογαριασμό σε κανέναν (ίσως μόνο στον μεγαλοδύναμο Θεό, αλλά κι αυτόν ακόμα τον έχει ζέψει στο άρμα του); Η πεποίθησή του ότι η πολιτική ισχύς μεταφράζεται αυτόματα σε ηθική υπεροχή, η δε στρατιωτική υπεροπλία σε πνευματική ανωτερότητα;*"

«Πήραμε το μάθημά μας. Κανενός η ελευθερία δεν είναι αναλώσιμη». Ομορφος λόγος, χαίρεσαι να τον ακούς και να τον ξανακούς, παρηγοριέσαι και εγκαρδιώνεσαι. Υπό μία προϋπόθεση ωστόσο: Να μην αποδεχτείς, έστω για τούτη τη φορά και μόνο, πως έχει δίκιο ο Πλάτωνας όταν λέει πως ο λόγος μένει ορφανός μόλις φύγει από τα χείλη του πατέρα του (πράγμα που, ανάμεσα στ' άλλα, μπορεί να σημαίνει είτε πως ο εκτός πατρός λόγος είναι ανυπεράσπιστος σε οποιαδήποτε προσβολή, μείωση ή παραχάραξη είτε πως η πνευματική ή ηθική αξία του είναι ανεξάρτητη από τον κατασκευαστή και εκφωνητή του). Να αρνηθείς εδώ τον Πλάτωνα και να αναζητήσεις τον πατέρα αυτής της τόσο ευχάριστης και τόσο φρόνιμης υπέρ ελευθερίας ρήσης, ώστε να συναρτήσεις την αλήθεια και το βάρος της με το όνομά του και την πολιτική του πράξη. Αυτός, λοιπόν, που μας διαβεβαιώνει ότι «πήρε το μάθημά του» (μιλώντας μάλιστα στο πρώτο πληθυντικό της θεϊκής μεγαλοπρέπειας), αυτός που κηρύσσει αναπαλλοτρίωτη και μη αναλώσιμη την ελευθερία οποιουδήποτε (προσώπου ή κράτους) είναι ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Τζορτζ Μπους. Και την ευκαιρία για να στείλει το μήνυμά του προς το οικουμενικό κοινό (και ταυτόχρονα να θέσει στην κυκλοφορία ένα σενάριο αναθεώρησης της ιστορίας) τού την προσέφεραν οι εορτασμοί για τα εξήντα χρόνια από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου: Ο πρόεδρος, είναι σαφές, ήρθε στην Ευρώπη για να την «ξανααπελευθερώσει».
Ποιος εμφανίζεται λοιπόν σαν παθημένος-μαθημένος εγγυητής και αταλάντευτος υπερασπιστής της ελευθερίας, της οικουμενικής εννοείται; Ενας από τους συστηματικότερους και περισσότερο αποφασισμένους καταπατητές της. Ποιος τη θεωρεί «μη αναλώσιμη»; Ενας πολιτικός ηγεμόνας που θεωρεί αναλώσιμους λαούς ολόκληρους, λαούς «παρίες», σύμφωνα με την ισχύουσα πλανηταρχική ορολογία, οι οποίοι ζουν σε «κακοποιά κράτη». Ο κυνισμός τού μόνου Υπερδύναμου, άραγε, που αισθάνεται ότι δεν έχει να δώσει λογαριασμό σε κανέναν (ίσως μόνο στον

μεγαλοδύναμο Θεό, αλλά κι αυτόν ακόμα τον έχει ζέψει στο άρμα του); Η πεποίθησή του ότι η πολιτική ισχύς μεταφράζεται αυτόματα σε ηθική υπεροχή, η δε στρατιωτική υπεροπλία σε πνευματική ανωτερότητα; Η απόλυτη πίστη του ότι η πατρίδα του αποτελεί το νέο «περιούσιο έθνος» του Θεού, άρα ο ίδιος δεν μπορεί να είναι τίποτε λιγότερο από εντολοδόχος των ουρανών, όπως άλλωστε συχνά–πυκνά διακηρύσσει; Από όποια υλικά κι αν σχηματίζεται η αράγιστη «πολιτική σκέψη» του Τζορτζ Μπους (ή των συμβούλων του), μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι, σαν ζηλωτής που είναι, σαν φανατικός, σαν εκτός λόγου, ο πειρασμός της αμφιβολίας δεν τον ενόχλησε ποτέ. Ολα όσα πράττει είναι «καλά», διότι είναι ο ίδιος «καλός»· και είναι «καλός» διότι είναι ο «εκλεκτός του Θεού». Μια αλληλουχία απλοϊκότατων εξισώσεων, μια αλυσίδα μάλλον, που θα ήταν αρμοδιότητα άλλων ειδικοτήτων αν δεν αποτελούσε το δόγμα βάσει του οποίου ηγεμονεύεται ο κόσμος.
Αλλά, κακά τα ψέματα, ο Τζορτζ Μπους έχει αρκετούς λόγους να νιώθει δικαιωμένος. Δεν είναι ασήμαντο να σε υποδέχονται σαν απόστολο της ελευθερίας χιλιάδες άνθρωποι, στη Γεωργία ας πούμε. Και, κυρίως αυτό, δεν είναι ασήμαντο το γεγονός ότι, όσο κι αν εξαπολύεις τα αεροπλάνα σου με βόμβες γομωμένες υποτίθεται με ελευθερία, όσο ωμά κι αν περιφρονείς τον ΟΗΕ ή την παγκόσμια κοινή γνώμη, όσο κι αν είσαι αυτό που και μόνος σου δηλώνεις ότι είσαι, «πρόεδρος του πολέμου» δηλαδή, δεν υποχρεώνεσαι τελικά να καταβάλεις σπουδαίο κόστος. Σε ποιους και πόσο κόστισε αλήθεια ο ατέλευτος πόλεμος στο Ιράκ (ή και ο εκτός προβολής συνεχιζόμενος πόλεμος στο Αφγανιστάν); Οι κάτοικοι της χώρας αυτής, όποια κι είναι η φυλή ή η θρησκεία τους, συνεχίζουν να πληρώνουν βαρύτατο φόρο σε αίμα και ελευθερία, κι ας μην είχαν φταίξει. Και είναι οι μόνοι που πληρώνουν. Για τους κάπηλους «εξαγωγείς της δημοκρατίας» το κόστος είναι μικρότατο, ασήμαντο. Ο αρχιπολέμαρχος Τζορτζ Μπους, ας πούμε, επιβραβεύτηκε με δεύτερη θητεία για τα ανδραγαθήματά του, δηλαδή για τα κατάφωρα ψεύδη του και για το μακελειό· γι’ αυτό και δεν έχει κανένα πολιτικό βάρος η τωρινή δυσφορία των Αμερικανών, που, κατόπιν θανάτου, κρίνουν σε ποσοστό 57% ότι η ανάμειξη της χώρας τους στον πόλεμο «δεν είχε αξία». Με το να εξαντλούν τη «διαμαρτυρία» τους σε δημοσκοπήσεις, ούτε τον πρόεδρό τους στενοχωρούν ιδιαίτερα ούτε τη συνείδησή τους μπορούν να ανακουφίσουν. Ο Τόνι Μπλερ πάλι, οι ανθυποπολέμαρχος, και επίσης αποδεδειγμένα ψεύτης, τρύγησε την τρίτη του θητεία, λιγότερο πανηγυρικά απ’ ό,τι ο Μπους αλλά αυτό μικρή σημασία έχει. Κι ας έγιναν αντιπολεμικές διαδηλώσεις στη χώρα του, κι ας διχάστηκε το κόμμα του, τίποτε· στις εγκλωβισμένες, βραχυκυκλωμένες δημοκρατίες μας, η πληρωμή αργοπορεί, μπορεί και να μην έρθει και ποτέ.
Αν οι «αγέλες» των ανθρώπων έγιναν κοινωνίες επειδή ένιωσαν το αίσθημα της ενοχής και δημιούργησαν συστήματα απονομής δικαίου, ώστε κανείς να μη μένει αδίκαστος και ατιμώρητος, τώρα παγιώνεται διά των όπλων το δίκαιο της ανευθυνότητας. Παγιώνεται, δηλαδή, το δίκαιο των ατόμων ή των χωρών που αυτοπροσδιορίζονται σαν να βρίσκονται εκτός του πεδίου που ορίζει η ευθύνη, η απόδοση λογαριασμού, η τίσις των αρχαίων. Ετσι πολιτεύεται ο Τζορτζ Μπους, έτσι

ο Τόνι Μπλερ, οι «παραδειγματικοί» ηγέτες δηλαδή. Αλλά έτσι ακριβώς πολιτεύονται και οι εντολοδόχοι τους, όταν βασανίζουν κρατουμένους, λόγου χάρη, ή πυροβολούν εναντίον οποιουδήποτε κινητού στόχου: δρουν σαν να μην ανήκουν σε οργανωμένη κοινωνία όπου οι πράξεις τους ενδέχεται να επισύρουν τον κολασμό αν υπερβούν το μέτρο· σαν να έχει χαραχτεί στη συνείδησή τους ως μοναδικός νόμος το μακάβριο δόγμα ενός Αμερικανού στρατηγού που «ανδραγάθησε» στο Αφγανιστάν: «Είναι ωραίο να σκοτώνεις».
Εφόσον λοιπόν οι ηγέτες νιώθουν δικαιωμένοι και αθώοι, ό,τι κι αν πράξουν, λογικό είναι, σύμφωνα και με τα πανίσχυρα μαθηματικά του κυνισμού, να αθωώνονται και να δικαιώνονται και τα εκτελεστικά τους όργανα, ό,τι κι αν πράξουν επίσης. Αθώοι ως εκ τούτου οι Αμερικανοί στρατιώτες που πυροβόλησαν και σκότωσαν τον Ιταλό πράκτορα Νικόλα Καλιπάρι, κατά την επιχείρηση απελευθέρωσης της δημοσιογράφου Τζουλιάνα Σγκρένα. Αθώα η βασανίστρια του Αμπού Γκραΐμπ, η Λίντι Ινγκλαντ, λόγω «μειωμένης αντίληψης», «επειδή δεν ήξερε ότι κάνει κάτι παράνομο» – θαρρείς και πρέπει να γνωρίζεις απέξω κι ανακατωτά τη Συνθήκη της Γενεύης ώστε να μπορέσεις να συναισθανθείς πως δεν είναι και το νομιμότερο των πραγμάτων να σέρνεις δεμένο σαν σκυλί ένα γυμνό Ιρακινό και να φωτογραφίζεσαι για να πανηγυρίσεις την πολιτισμική του ανωτερότητα. Αθώος επίσης ο Αμερικανός στρατιώτης που τον είδαμε όλοι να σκοτώνει έναν βαριά τραυματισμένο, παραδομένο Ιρακινό επειδή τάχα «παρίστανε τον νεκρό».
Φαίνεται ότι το Γκουαντανάμο, ως τόπος της μη ευθύνης και της μη ενοχής και ως τρόπος άσκησης της αυτοδικαιωμένης βαρβαρότητας, δεν περιορίζεται στην Κούβα αλλά επεκτείνεται ήδη προς κάθε κατεύθυνση. Πώς αλλιώς θα μπορούσε να γίνει όταν η μοναδική ανησυχία των ηγεμονευόντων Αμερικανών, όπως την εξέφρασε ο πτέραρχος Μάγερς σε έκθεσή του προς το Κογκρέσο, απορρέει από το γεγονός ότι «οι πόλεμοι στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν έχουν μειώσει την ικανότητα των ΗΠΑ για άλλον πόλεμο»;

(Πηγή: Καθημερινή 15/5/2005)